

Lectio Divina segédanyag

A év – Mt 10, 37-42

A szentmise evangéliumi szakaszához

Lectio Divina munkacsoport:

Felelős szerkesztő:

Nyúl Viktor

A segédanyag összeállításában

közreműködtek:

Asztalos Gábor

Asztalos Lívia

Csonka Laura

Geiszelhardt Sára,

Görföl Tibor

Haász Rebeka Anna

Hegyi László

Járai Ferenc

Mohay Réka

Molnár Dzszenifer

Nyúlné Révfalvi Ildikó

Rácz Dávid

Rácz Édua Anna

Szily Boglárka

Vermes Nikolett

+ EVANGÉLIUM Szent Máté könyvéből

Aki a keresztyét föl nem veszi, nem méltó hozzám.

Abban az időben Jézus ezt mondta apostolainak: Aki apját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám. Aki nem veszi föl a keresztyét és nem követ engem, nem méltó hozzám. Aki megtalálja életét, elveszíti azt, de aki értem elveszíti életét, megtalálja azt. Aki titeket befogad, engem fogad be, és aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött. Aki befogadja a prófétát, mert próféta, az a próféta jutalmát kapja. És aki az igazat befogadja, mert igaz, az az igaznak jutalmát kapja. S ha valaki csak egy pohár friss vizet ad is e legkisebbek egyikének azért, mert az én tanítványom, bizony mondom nektek, nem marad el a jutalma.

1. Lectio – olvasás

1.1. Biblikus nézőpont

1.1.1. Görög szöveg szó szerinti fordítása

³⁷ ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος· καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος

Aki apát vagy anyát jobban szeret, mint engem, nem méltó hozzám, és aki fiút vagy leányt jobban szeret, mint engem, nem méltó hozzám:

³⁸ καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστιν μου ἄξιος.

És, aki nem veszi fel a keresztjét, és nem jön utánam, nem méltó hozzám.

³⁹ ὁ εὐρῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὐρήσει αὐτήν.

Aki megtalálja az életét, el fogja veszíteni azt, és aki elveszíti az életét miattam, meg fogja találni azt.

⁴⁰ Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται, καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με.

Aki befogad titeket, engem fogad be, és aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött.

⁴¹ ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήμψεται, καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήμψεται.

Aki prófétát fogad be a próféta nevében, a próféta jutalmát fogja elnyerni, és aki igaz embert fogad be az igaz ember nevében, az igaz ember jutalmát fogja elnyerni.

⁴² καὶ ὃς ἴαν ποτίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

És, aki csak egy pohár hideg vizet is ad inni egynek ezen kicsinyek közül a tanítvány nevében, bizony mondom nektek, nem veszíti el (egészen biztosan meg fogja kapni) a jutalmát.

1.1.2. Legfontosabb magyar fordítások

Nova Vulgata

Szent István Társulati Biblia

Jeromos fordítás

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

³⁷ Qui amat patrem aut matrem plus quam me, non est me dignus; et, qui amat filium aut filiam super me, non est me dignus;

³⁷ Aki apját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám, aki fiát vagy lányát jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám.

³⁷ Aki jobban szereti apját vagy anyját, mint engem, nem méltó hozzám. Aki jobban szereti fiát vagy lányát, mint engem, nem méltó hozzám.

³⁷ Aki atyját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám. Aki fiát vagy leányát jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám.

³⁷ A ki inkább szereti atyját és anyját, hogynem engemet, nem méltó én hozzám; és a ki inkább szereti fiát és leányát, hogynem engemet, nem méltó én hozzám.

³⁷ Aki jobban szereti apját vagy anyját, mint engem, nem méltó hozzám. Aki jobban szereti fiát vagy lányát, mint engem, nem méltó hozzám.

³⁸ et, qui non accipit crucem suam et sequitur me, non est me dignus.

³⁸ Aki nem veszi vállára a keresztjét, s nem követ, nem méltó hozzám.

³⁸ Aki nem veszi föl keresztjét és nem követ engem, nem méltó hozzám.

³⁸ Aki föl nem veszi keresztjét s nem követ engem, nem méltó hozzám.

³⁸ És a ki föl nem veszi az ő keresztjét és úgy nem követ engem, nem méltó én hozzám.

³⁸ Aki nem veszi fel keresztjét, és nem követ engem, nem méltó hozzám.

³⁹ Qui invenerit animam suam, perdet illam; et, qui perdiderit animam suam propter me, inveniet eam.

³⁹ Aki meg akarja találni életét, elveszíti; aki azonban elveszíti értem életét, az megtalálja.

³⁹ Aki megtalálta életét, elveszíti azt, és aki elvesztette az életét értem, megtalálja azt.

³⁹ Aki meg akarja találni életét, elveszíti azt, de aki értem elveszíti életét, megtalálja azt.

³⁹ A ki megtalálja az ő életét, elveszti azt; és a ki elveszti az ő életét én érettem, megtalálja azt.

³⁹ Aki megtalálja életét, elveszíti azt, aki pedig elveszíti értem életét, megtalálja azt.

⁴⁰ Qui recipit vos, me recipit; et, qui me recipit, recipit eum, qui me misit.

⁴⁰ Aki titeket befogad, engem fogad be, aki pedig engem fogad be, azt fogadja be, aki engem küldött.

⁴⁰ Aki befogad titeket, engem fogad be, és aki engem befogad, azt fogadja be, aki küldött engem.

⁴⁰ Aki titeket befogad, engem fogad be, aki pedig engem befogad, azt fogadja be, aki küldött engem.

⁴⁰ A ki titeket befogad, engem fogad be; és a ki engem befogad, azt fogadja be, a ki engem küldött.

⁴⁰ Aki titeket befogad, engem fogad be, és aki engem befogad, azt fogadja be, aki küldött engem.

⁴¹ Qui recipit prophetam in nomine prophetae, mercedem prophetae accipiet; et, qui recipit iustum in nomine iusti, mercedem iusti accipiet.

⁴¹ Aki prófétát fogad be azért, mert próféta, az a próféta jutalmát kapja. Aki igaz embert fogad be azért, mert igaz, az igaz ember jutalmában részesül.

⁴¹ Aki befogad egy prófétát, mert próféta, az a próféta jutalmát kapja. Aki befogad egy igazat, mert igaz, az az igaz jutalmát kapja.

⁴¹ Aki prófétát fogad be azért, mert próféta, a próféta jutalmát kapja. Aki igaz embert fogad be azért, mert igaz ember, az igaznak jutalmában részesül.

⁴¹ A ki befogadja a prófétát próféta nevében, prófétának jutalmát veszi; és a ki befogadja az igazat igaznak nevében, igaznak jutalmát veszi;

⁴¹ Aki befogad egy prófétát azért, mert próféta, prófétának járó jutalmat kap. Aki befogad egy igaz embert azért, mert igaz ember, igaz embernek járó jutalmat kap.

⁴² Et, quicumque potum dederit uni ex minimis istis calicem aquae frigidae tantum in nomine discipuli, amen dico vobis: Non perdet mercedem suam”.

⁴² S ha csak egy pohár friss vizet ad is valaki egynek, akár a legkisebbnek is azért, mert az én tanítványom: bizony mondom nektek, nem marad el jutalma.”

⁴² És aki inni ad akár csak egy pohár friss vizet is egynek e legkisebbek közül, mert a tanítványom, bizony, mondom nektek: nem veszíti el jutalmát.«

⁴² Aki pedig csak egy pohár friss vizet ad is inni egynek a legkisebbek közül, mert az én tanítványom, bizony mondom nektek: nem marad el jutalma.”

⁴² És a ki inni ad egynek e kicsinyek közül, csak egy pohár hideg vizet tanítvány nevében, bizony mondom néktek, el nem vesztheti jutalmát.

⁴² Aki pedig egynek e kicsinyek közül azért, mert tanítvány, csak egyetlen pohár friss vizet ad: bizony, mondom nektek, semmiképpen sem marad el jutalma.

1.1.3. Behatárolás

A szakasz (Mt 10,37-42) a Máté-evangéliumban Jézus második nagy beszédének: a missziós beszédnek a befejező része (Mt 10,5-42), ahogy a következő fejezet első verse mutatja (Mt 11,1). Vagyis a 12 tanítványhoz szóló missziós tanítás záró sorairól van szó, ami még hangsúlyosabbá teszi a Mester mondanivalóját.

1.1.4. Szó szerinti üzenet

A missziós tanítás végén az evangélista összefoglalja, hogy ki igazán Jézus tanítványa:

1. Aki Istent helyezi az első helyre, s Őbenne és Őérte szeret másokat.
2. Aki minden nap vállalja a keresztet, és a Mester után megy, vagyis nem a maga módján követi Jézust, hanem ahogy Ő kéri tőle.
3. Aki nem saját magát helyezi a középpontba, hanem Jézus Krisztust.
4. Aki a szeretet és irgalom konkrét gesztusait teszi a legkisebbek felé is.

Továbbá Máté rámutat arra is, hogy Jézus azonosítja magát a tanítványaival, hiszen, aki befogadja őket, vagy akár inni ad nekik, az Jézussal teszi ezt meg.

Végül hangsúlyozza, hogy a tanítvány-lét jutalmát maga Isten fogja megadni nagylelkűen, minden emberi elképzelést felülmúló módon.

Mindezekkel az evangélista bátorítani kíván bennünket, hogy legyünk egyre inkább az Úr Jézus tanítványai, aki arra hív, hogy menjünk hozzá tanulni (Mt 11,28-29), illetve küld, hogy tegyünk tanítványává minden embert (Mt 28,19).

1.1.5. Kulcsszavak rövid elemzése

ὀπίσω μου (*opiszó mú*): 'utánam' (Mt 10,38)

A kifejezést Jézus többször használja az ő követésére való felhívás kapcsán: Péter és András meghívásakor (Mt 4,19), Péter figyelmeztetésekor (Mt 16,23) és általánosítva is (Mt 10,38; 16,24). A kép egyrészt arra mutat rá, hogy szoros kapcsolat van Mester és tanítványa között, másrészt pedig, hogy annak, aki követni akarja Jézust, nem az

Úr előtt, hanem az Úr Jézus mögött kell mennie, vagyis azt kell tennie, amit a Mester mond. Jézust tehát nem a magunk véleménye szerint s nem a magunk módján kell követnünk, hanem ahogy ő kéri és élénk éli!

μισθόν (*miszthon*): 'jutalom, bér, munkabér' (Mt 10,41-42)

Az evangéliumok közül Máténál fordul elő legtöbbször ez a szó (Mt 5,12.46; 6,1-2.5.16; 10,41-42; 20,8). Többször arra a jutalomra utal (Mt 5,12.46; 6,1; 10,41-42), amit a mennyei Atya fog megadni mindazoknak, akik hűségesek maradnak hozzá, illetve az akarata szerint élnek. Viszont a jutalmazás nem az emberi teljesítmény és elvárás, hanem az isteni irgalom szerint valósul meg elsősorban. Ez jelképesen megjelenik a szőlőben dolgozó munkások példabeszédében is, ahol a bérek kiosztása a munkanap végén nem az emberi logika, hanem Isten nagylelkűsége alapján történik (Mt 20,1-16).

1.2. Kontextuális – kánoni párhuzamok

Párhuzamok Máté evangéliumán belül

13,17 Bizony mondom nektek, sok próféta és sok igaz ember kívánta látni, amit ti láttok, de nem látta, és hallani, amit ti hallotok, de nem hallotta.

16,24-25 Ezután Jézus így szólt tanítványaihoz: „Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét és kövessen. Aki meg akarja menteni életét, elveszíti, aki azonban értem elveszíti, az megtalálja.”

18,5 Aki befogad egy ilyen gyereket a nevemben, engem fogad be.

19,29 Aki nevemért elhagyja otthonát, testvéreit, nővéreit, apját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy a földjét, százannyit kap, s az örök élet lesz az öröksége.

23,29.34 Jaj nektek, farizeusok és írástudók, ti képmutatók! A prófétáknak sírboltot építtek, az igazak síremlékeit feldíszítitek (...) Nos, prófétákat, bölcséket és írástudókat küldök hozzátok. Közülük némelyeket megöltök és keresztre feszíttek, másokat megostoroztok a zsinagógában és városról városra üldöztök.

25,35.40 Éhes voltam, és adtatok ennem. Szomjas voltam, és adtatok innom. Idegen voltam, és befogadtatok. (...) A király így felel: Bizony mondom nektek, amit e legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek.

25,45 Erre majd ezt feleli: Bizony mondom nektek, amit a legkisebbek valamelyikével nem tettetek, velem nem tettétek.

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mk 8,34-35 Összehívta a népet és tanítványait, s így szólt hozzájuk: „Ha valaki követni akar, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét és kövessen. Mert aki meg akarja menteni életét, elveszíti. Aki elveszíti érttem és az evangéliumért, az megmenti életét.

Mk 9,37 Aki befogad egy ilyen gyereket az én nevemben, engem fogad be. Aki pedig engem befogad, nem engem fogad be, hanem azt, aki küldött engem.

Mk 9,41 Ha csak egy pohár vizet ad is nektek valaki inni azért, mert Krisztuséi vagytok, bizony mondom nektek, megkapja érte a jutalmat.

Lk 9,23-24 mikor az egész néphez szólt, ezt mondta: „Aki követni akar, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét mindennap és úgy kövessen. Mert aki életét meg akarja menteni, elveszíti. Aki meg elveszíti érttem az életét, az megmenti.

Lk 9,48 s így szólt hozzájuk: „Aki befogadja ezt a gyermekeket a nevemben, engem fogad be. S aki engem befogad, azt fogadja be, aki küldött. Mert aki a legkisebb köztetek, az az igazán nagy.”

Lk 10,16 Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket elutasít, engem utasít el, aki pedig engem elutasít, azt utasítja el, aki küldött.

Lk 14,26-27 Ha valaki követni akar, de nem gyűlöli apját, anyját, feleségét, gyermekeit, fivéreit és nővéreit, sőt még saját magát is, nem lehet a tanítványom. Aki nem veszi fel keresztjét és nem követ, nem lehet a tanítványom.

Lk 17,33 Aki folyvást azon fáradozik, hogy életét megmentse, elveszíti, aki ellenben elveszíti, az megmenti.

Jn 12,25 Aki szereti életét, az elveszíti, de aki gyűlöli életét ebben a világban, az megmenti az örök életre.

Jn 12,44-45 Jézus azonban fennhangon hirdette: „Aki hisz bennem, nem bennem hisz, hanem abban, aki küldött, s aki lát, azt látja, aki küldött.

Jn 13,20 Bizony, bizony, mondom nektek: Aki befogadja azt, akit küldök, engem fogad be, s aki engem befogad, azt fogadja be, aki engem küldött.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

MTörv 33,9 Azt mondta apjáról, anyjáról: nem láttam őket. Nem tudott többé testvéreiről, s gyermekeit sem ismerte. Csak a te szavadra figyeltek, megtartották szövetségedet.

1Kir 17,9-24 „Kelj útra, és menj el a Szidónhoz tartozó Careftába és maradj ott. Nézd, ott megparancsoltam egy özvegyasszonynak, hogy gondoskodjék rólad.” Erre útra kelt és elment Careftába. Amikor a város kapujához ért, épp ott volt egy

özvegyasszony – rőzsét szedegetett. Megszólította és azt mondta neki: „Hozz nekem egy kis vizet korsóban, hadd igyam!” Amikor elment hozni, utána szól: „Hozz egy harapás kenyeret is!” Azt felelte: „Amint igaz, hogy a te Istened él: nincs sütvé semmim, csak egy marék lisztem van a szakajtóban, meg egy kis olajam a korsóban. Épp azon vagyok, hogy rőzsét szedjek, aztán megyek és elkészítem magamnak és fiainak. Megesszük, aztán meghalunk.” Illés azonban így válaszolt neki. „Ne félj! Menj, s tedd, amit mondtál; csak előbb csinálj belőle egy kis lángost, aztán hozd ki nekem; magadnak és fiadnak csak utána készíts. Mert azt mondja az Úr, Izrael Istene: A szakajtó ne ürüljön ki, a korsó ne apadjon el addig, amíg az Úr esőt nem hullat a földre.” Elment hát és úgy tett, amint Illés mondta. S volt mit ennie, neki is, fiának is. A szakajtó nem ürült ki, és a korsó nem apadt ki az Úr szava szerint, amelyet Illés által hallatott. Ezek után az események után történt, hogy az asszony fia, akié a ház volt, megbetegedett. Betegsége annyira elhatalmasodott rajta, hogy nem maradt benne élet. Akkor így szólt Illéshez (az asszony): „Mi dolgom veled, Isten embere? Csak azért jöttél, hogy emlékezetembe idézd vétkeimet és megöld a fiamat?” Ő azt felelte neki: „Add ide a fiadat!” Elvette öléből és fölvitte a fenti szobába, ahol lakott és lefektette ágyára. Aztán az Úrhoz fordult: „Uram, én Istenem, hát csakugyan szerencsétlenségbe sodród ezt az özvegyet, akinél lakom, s megöled a fiát?” Majd háromszor a fiúra borult és segítségül hívta az Urat: „Uram és Istenem, engedd, hogy visszatérjen a lélek ebbe a fiúba!” S az Úr meghallgatta Illés könyörgését, a lélek visszatért a fiúba, úgyhogy újra életre kelt. Akkor Illés fogta a fiút, levitte a fenti szobából a házba, átadta anyjának és azt mondta: „Nézd, él a fiad!” Az asszony erre így szólt Illéshez: „Most már tudom, hogy csakugyan Isten embere vagy, s hogy az Úr szava igazság ajkadon.”

1Kir 18,4 Amikor Izebel azon fáradozott, hogy kiirtsa az Úr prófétáit, Obadjahu oltalmába vett száz prófétát, elrejtette őket, ötvenével egy-egy barlangban, és étellel, itallal is ellátta őket.

2Kir 4,8-37 Elizeus egy nap elindult és átment Sunembe. Ott lakott egy előkelő asszony, aki meghívta asztalához, s így ahányszor csak átment, mindig betért hozzá enni. Az (asszony) így szólt férjének: „Nézd, tudom, hogy Istennek szent embere az, aki mindig betér hozzánk. Rendezzünk hát be neki a tetőn egy kis szobát, tegyünk bele ágyat, asztalt, széket meg mécsesest, s ahányszor csak betér hozzánk, fölmehet majd ebbe a fönti szobába és lefekhet.” Történt, hogy egy nap megérkezett, betért a fönti szobába és lefeküdt. Aztán így szólt szolgájához, Gechaszihoz: „Hívd ide sunemi asszonyunkat!” Odahívta, s az oda is állt (Gechaszi) elé. Erre meghagyta: „Mondd meg neki: Te annyi gondot vállaltál miattunk. Mit tehetnénk érted? Lehetne talán egy szót szólani érdekedben a királynál vagy a sereg vezérének?” Azt felelte:

„Nemzetségem körében élek.” Tovább kérdezte hát: „Mégis, mit lehetne tenni érted?” Gechaszi így válaszolt: „Ó, nincs neki fia és a férje öreg.” Erre megparancsolta: „Hívd ide!” Odahívta, az be is lépett az ajtón. Akkor így szólt hozzá: „Egy esztendő elteltével ilyen idő tájt fiút dajkálsz.” Azt felelte: „Nem uram, ne ámítsd szolgálódat!” De az asszony áldott állapotba került, és az Elizeus által megnevezett időben fiút szült. Amikor a fiú már nagy volt, történt, hogy egy nap kiment apjához az aratók közé. Így panaszkodott apjának: „A fejem, a fejem!” Az meghagyta az egyik szolgának: „Vidd vissza anyjához!” Fogta hát és anyjához vitte. Délig ölében feküdt, aztán meghalt. Erre fölment, Isten embere ágyára fektette, rázárta az ajtót és kiment. Aztán hívatta férjét és kérte: „Küldj ide nekem egy szolgát és egy nőstényszamarat! Elmegyek Isten emberéhez, s hamarosan vissza is térek.” Az megkérdezte tőle: „Miért akarsz éppen ma elmenni hozzá, amikor se szombat nincs, se újhold napja?” „Engedj csak!” – felelte. Ezzel fölnyergelte a szamarat és megparancsolta a szolgának: „Hajts gyorsan, s ne hagyj fel az üggetéssel, míg nem szólok neked!” Így elment, s megérkezett Isten emberéhez a Kármel hegyére. Amikor Isten embere a távolból megpillantotta, így szólt szolgájához, Gechaszihoz: „De hisz ez a mi sunemi asszonyunk! Rajta, fuss eléje és kérdezd meg tőle: Jól vagy? Jól van a férjed? Jól van a fiú?” „Igen” – felelte. De mihelyt odaért Isten emberéhez a hegyre, átkarolta lábát. Gechaszi odalépett, hogy ellökje onnan. Az Isten embere azonban azt mondta: „Hagyd csak! Szomorú a lelke, s az Úr elrejtette előlem, nem tárta fel előttem.” Akkor (az asszony) így szólt: „Hát kértem én fiút uramtól? Nem azt mondtam inkább: Ne ébressz bennem csalóka reményeket?” Erre így szólt Gechaszihoz: „Övezd fel derekadat, vedd kezébe botomat, és menj el! Ha találkozol valakivel, ne köszönts, s ha valaki köszönt, ne viszonozd. Aztán tedd botomat a fiú arcára.” A fiú anyja azonban így szólt: „Úgy igaz, ahogy az Úr él és úgy igaz, amint te élsz: nem tágitok!” Erre elindult és követte. Gechaszi azonban előrement és a fiú arcára tette a botot. De semmi nesz, semmi jele az életnek. Visszafordult hát, eléje ment és jelentette: „Nem ébredt fel a fiú!” Amikor Elizeus belépett a házba, a fiú ott feküdt holtan az ágyán. Bement, magára zárta az ajtót és az Úrhoz könyörgött. Aztán fölment az ágyra és a fiúra borult, száját a szájára, szemét a szemére, kezét a kezére tette. S ahogy így ráborult, a fiú teste fölmelegedett. Akkor fölállt és le-föl járkált a szobában, majd újra fölment és hétszer ráborult. Végül tüszentett a fiú és kinyitotta a szemét. Erre szólt Gechaszinak. Azt mondta neki: „Hívd ide sunemi asszonyunkat!” Az szólt neki, és (az asszony) be is ment hozzá. Akkor azt mondta neki: „Vedd a fiadat!” Az eléje lépett, a lábához borult, s földig hajolt előtte. Aztán vette a fiát és kiment.

Gal 4,14 és ti kiálltátok a próbatételt, amelyet testi állapotom jelentett számotokra. Nem vetettetek meg, nem utasítottatok el, hanem úgy fogadtatok, mint Isten angyalát, mint Krisztus Jézust.

3Jn 8 Ezért ezeket az embereket nekünk kell befogadnunk, hogy munkatársaik legyünk az Igazság szolgálatában.

2. Meditáció – elmélkedés

2.1. Patrisztikus nézőpont

E heti szakaszunkkal kapcsolatban a következőket fogalmazták meg az egyházatyák:

Abban az időben Jézus így szólt apostolaihoz:

³⁷Aki apját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám, aki fiát vagy lányát jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám. ³⁸Aki nem veszi vállára a keresztyét, s nem követ, nem méltó hozzám. ³⁹Aki meg akarja találni életét, elveszíti; aki azonban elveszíti értem életét, az megtalálja.

HIERONYMUS (SZENT JEROMOS): Mivel a korábbiakban már előrebocsátotta: Nem békét hozni jöttem, hanem kardot, és hogy szembeállítsam az embert az atyjával és anyjával és anyósával (Mt 10,34-35), nehogy valaki a vallást a kegyeletől megfossza, ezért hozzáteszi: **Aki atyját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám.** Az Énekek énekében is olvassuk: *Elrendezte bennem a szeretetet (2,4).* Ez a rend mindenféle érzelemnél szükséges. Isten után szeresd atyádat, anyádat vagy fiaidat. Ha pedig szükségessé válik, hogy valakinek az atyja, anyja vagy a gyerekei iránti szeretetét egybe kell vetni az Isten iránti szeretettel, és nem lehet mindkettőt megőrizni, akkor az övéi iránti gyűlölet Isten iránti kegyeletet jelent. Nem tiltotta meg, hogy szeressük atyánkat vagy anyánkat, hanem világosan hozzátette, hogy **jobban, mint engem.**

HILARIUS (in Math. can. 10.): Azok, akik a családhoz tartozó emberek iránti szeretetet helyezik az Isten iránti szeretet elé, méltatlanok lesznek az eljövendő javak örökségére.

GLOSSA: Gyakran megtörténik az, hogy a szülők jobban szeretik fiaikat, mint a fiúk őket. Ezért lépésről lépésre tanított, először azt, hogy az iránta való szeretetet előbbre kell helyezni a szülők iránti szeretetnél, majd azt tanítja, hogy a fiak iránti

szeretetről is előbbre helyezték azt, mondván: Aki fiát vagy lányát jobban szereti, mint engem, az nem méltó hozzám.

RABANUS: Ezzel azt jelzi, hogy méltatlan az Istennel való közösségre az, aki a rokoni, testi szeretetet az Isten iránti lelki szeretet elé helyezi.

⁴⁰Aki titeket befogad, engem fogad be, aki pedig engem fogad be, azt fogadja be, aki engem küldött. ⁴¹Aki prófétát fogad be azért, mert próféta, az a próféta jutalmát kapja. Aki igaz embert fogad be azért, mert igaz, az igaz ember jutalmában részesül. ⁴²Ha csak egy pohár friss vizet ad is valaki egynek, akár a legkisebbnek is azért, mert az én tanítványom: bizony mondom nektek, nem marad el jutalma.”

HIERONYMUS (SZENT JEROMOS): Az Úr tanítványait az igehirdetésre küldve arra tanította őket, hogy nem kell félni a veszedelemtől, az érzelmeket aláveti az istentiszteletnek, az aranyat már előbb elvette és a rézpénzt kivette az övükből. Kemény az evangélisták helyzete. Honnan lesz fedezetük, honnan az élelmük és honnan a mindennapi szükségletük? Ezért a parancsok szigorúságát, az ígéretek reményével enyhítette, mondván: *aki titeket befogad, az engem fogad be*, hogy minden hívő úgy vélje, ha az apostolokat fogadja be, akkor Krisztust fogadja be.

Valaki ellenkezhetne, mondván: a szegénység akadályoz meg abban, hogy valakit is vendégül tudjak látni, de ezt a mentegőzést Krisztus egyszerű példával szünteti meg: egy pohár vizet adjon teljes szívvel. Így szól: *aki pedig csak egy pohár hideg vizet ad inni egynek a legkisebbek közül, mert az én tanítványom, bizony mondom nektek, nem marad el jutalma.*

Hideg vízről beszél és nem melegről, nehogy a meleg víz esetén a szegénységre vagy a tűzifa hiányára lehessen hivatkozni.

/Forrás: Aquinói Szent Tamás, CATENA AUREA I., Kommentár Máté evangéliumához,/

2.2. Tanítóhivatali nézőpont

2.2.1. Katolikus Egyház Katekizmusa

2232. A családi kötelékek jelentősek, de nem mindentől függetlenek. Ahogy a gyermek növekszik érettsége és emberi, lelki önállósága felé, úgy világosodik és erősödik Istentől kapott, sajátos hivatása. A szülők tartsák tiszteletben ezt a meghívást, és segítsék gyermekeik választását a hívás követésében. Meggyőződésünknek kell lennie, hogy a keresztény első hivatása Jézus követése (vö. Mt 16,25): „Aki

apját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám, és aki fiát vagy lányát jobban szereti, mint engem, nem méltó hozzám” (Mt 10,37).

2233. Jézus tanítványává válni annyit jelent, mint elfogadni az Isten családjához tartozás meghívását, az Ő életmódja szerinti életet: „Aki teljesíti mennyei Atyám akaratát, az nekem mind testvérem, nővérem és anyám” (Mt 12,50).

A szülők fogadják el és örömmel és hálaadással tartják tiszteletben a meghívást, amellyel az Úr egy gyermeküket arra hívja, hogy a mennyek országért vállalt szüzességben, az Istennek szentelt életben vagy a papi szolgálatban kövesse Őt.

537. A keresztség által a keresztény ember szentségileg azonosul Jézussal (aki keresztségében elővételezte halálát és föltámadását). A kereszténynek be kell lépnie a bűnbánat és a megalázkodás e misztériumába, Jézussal alá kell merülnie a vízbe, hogy Vele együtt újra kiemelkedjék. Vízből és Szentlélekből újra kell születnie, hogy a Fiúban az Atya szeretett fiává legyen és „új életre keljen” (Róm 6,4):

„Temetkezzünk el Krisztussal együtt a keresztségben, hogy vele együtt föltámadjunk; szálljunk alá vele együtt, hogy vele fölemelkedjünk; emelkedjünk föl vele együtt, hogy vele együtt megdicsőüljünk.” (Nazianzi Szt. Gergely: Oratio, 49: SC 358, 216.)

Így történt, hogy „mindabból, ami Krisztusban végbement, megismerjük, hogy a víz fürdője után az ég kapuiból a Szentlélek is leszállt reánk, a mennyei dicsőség kenete is elárasztott és az Atyai szó fogadott fiúvá is tett minket”. (Szent Hilarius: In evangelium Matthaei, 2, 6: SC 254, 110.)

628. A keresztség, melynek eredeti és teljes jele az alámerítés, hatékonyan jelzi a keresztény sírba szállását, hogy a bűnnek meghaljon Krisztussal, és új életre támadjon: „A keresztségben ugyanis eltemetkeztünk vele együtt a halálba, hogy miként Krisztust az Atyaisten dicsősége föltámasztotta a halálból, úgy mi is új életet éljünk” (Róm 6,4). (Vö. Kol 2,12; Ef 5,26)

790. A hívők, akik válaszolnak Isten szavára és Krisztus Testének tagjaivá válnak, szorosán egyesülnek Krisztussal: „Ebben a testben Krisztus élete árad szét a hívőkbe, akik a szentségek által titokzatos és valóságos módon egyesülnek a szenvedett és megdicsőült Krisztussal” (LG 7.). Ez elsősorban a keresztségre érvényes, ami által Krisztus halálával és föltámadásával egyesülünk, (vö. Róm 6,4-5; 1Kor 12,13) és az Eucharisziára, ami által „valóságosan részesedünk az Úr testéből és fölemeltetünk a vele és az egymással való kommunióra”. (LG 7.)

1213. A szent keresztség az egész keresztény élet alapja, a lelki élet ajtaja (vitae spiritualis ianua) és kapu a többi szentségekhez. A keresztség által

megszabadulunk a bűntől, és mint Isten fiai születünk újjá, Krisztus tagjai leszünk, betestesülünk az Egyházba és részeseivé váltunk az Egyház küldetésének (vö. Firenzei Zsinat: Decretum pro Armenis: DS 1314; CIC 204, 1. §; 849; CCEO 675.

1226. Az Egyház Pünkösöd napjától kezdve ünnepelte és kiszolgáltatta a szent keresztséget. Szent Péter így beszélt a sokasághoz, melyet prédikációja a szíve mélyén érintett meg: „Tartsatok bűnbánatot és kerestelkedjék meg mindegyiktek Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát” (ApCsel 2,38). Az Apostol és munkatársai a keresztséget mindazoknak följánlják, akik hisznek Jézusban: zsidóknak, istenfélőknek, pogányoknak. (Vö. ApCsel 2,41; 8,12- 13;10,48; 16,15) A keresztség mindig a hithez kötöten jelenik meg: „Higgy az Úr Jézusban, és üdvözlösz te és a házad népe!” -- mondja Szent Pál börtönőrének Filippiben. Az elbeszélés így folytatódik: „azonnal megkerestelkedett hozzátartozóival együtt” (ApCsel 16,31--33).

1227. Szent Pál apostol szerint a hívő ember a keresztség révén közösségre lép Krisztus halálával; vele együtt eltemetik és vele együtt föltámad:

„Vagy nem tudjátok, hogy akik Krisztus Jézusban megkerestelkedtünk, az ő halálában kerestelkedtünk meg? A keresztségben ugyanis eltemetkeztünk vele együtt a halálba, hogy miként Krisztus az Atya dicsőségéből föltámadt a halálból, úgy mi is új életre keljünk” (Róm 6,3--4). (Vö. Kol2,12)

A megkeresteltek „Krisztust öltötték magukra”. (Vö. Gal 3,27) A keresztség a Szentlélek által fürdő, mely megtisztít, megszentel és megigazulttá tesz. (Vö. 1Kor 6,11;12,13)

1228. A keresztség tehát vízfürdő, melyben Isten igéjének „romolhatatlan magva” létrehozza elevenítő hatását. (Vö. 1Pt 1,23; Ef 5,26) Szent Ágoston mondja a keresztségről: „A szó az elemhez járul és szentséggé lesz”. (Szent Ágoston: In Iohannis evangelium tractatus 80, 3: CCL 36, 529.)

1694. A keresztények a keresztség által Krisztusba testesülve (vö. Róm 6,5) „meghaltak a bűnnek, de élnek az Istennek Jézus Krisztusban” (vö. Róm 6,11), így részesülve a Feltámadott életében. (Vö. Kol 2,12) Krisztust követve és Hozzá kapcsolódva (vö. Jn 15,5) a keresztények törekedhetnek arra, hogy Isten követői legyenek mint szeretett gyermekek, és a szeretetben járjanak (vö. Ef 5,1-2), gondolataikat, szavaikat és cselekedeteiket úgy alakítván, hogy az az érzület legyen bennük, amely Krisztus Jézusban is volt (vö. Fil 2,5), és követik az ő példáját. (Vö. Jn 3,12-16)

1987. A Szentlélek kegyelmének megvan a hatalma ahhoz, hogy megigazulttá tegyen bennünket, azaz megtisztítson bűneinktől és közölje velünk Isten igazságát a Jézus Krisztusba vetett hit (vö. Róm 3,22) és a keresztség által (vö. Róm 6,3-4):

„Ha Krisztussal meghaltunk, hisszük, hogy vele együtt élünk is. Tudjuk, hogy Krisztus föltámadt a halálból, többé nem hal meg, a halál nem lesz többé úrrá rajta. Halálával egyszer halt meg a bűnnek, élve azonban Istennek él. Ezért tekintsetek magatokat is úgy, hogy meghaltatok a bűnnek, de éltek Istennek Jézus Krisztusban.” (Róm 6,8-11)

2.2.2. Pápai gondolatok

Szent II. János Pál pápa: Salvifici doloris apostoli levél

22. Isten országának távlataihoz fűződik annak a dicsőségnek reménye is, amelynek kezdete Krisztus keresztre. A feltámadásban nyilvánvalóvá lett az a dicsőség – eszkatologikus dicsőség –, amelyet Krisztus keresztfén elhomályosított a végtelen szenvedés. Akik részt vesznek Krisztus szenvedéseiben, saját szenvedéseik által meghívást kaptak arra is, hogy dicsőségének részesei legyenek. Pál több helyütt is kifejti ezt. A rómaiaknak így ír: „Krisztusnak vagyunk társörökösei. Előbb azonban szenvednünk kell vele együtt, hogy vele együtt meg is dicsőüljünk. De ennek az életnek a szenvedései véleményem szerint nem mérhetők az eljövendő dicsőséghez, amely majd megnyilvánul rajtunk.”(Róm 8,17-18)

A második korintusi levélben pedig ezt olvassuk: „A mostani pillanatnyi könnyű szenvedés ugyanis a mennyei örök dicsőség túlaradó mértékét szerzi meg nekünk. Csak ne a láthatóra, hanem a láthatatlanra fordítsuk figyelmünket.” (2Kor 4,17-18) Szent Péter apostol a következő szavakkal fejezi ki ezt az igazságot első levelében:

„Örüljete, hogy részetek lehet Krisztus szenvedéseiben, hogy dicsősége megnyilvánulása napján majd ujjongva örülhessetek”. (1Pét 4,13)

A szenvedés és a dicsőség gondolatának szigorúan evangéliumi ismertetőjegyei vannak. Ezek a keresztre s a feltámadásra történő utalás során válnak világossá. A feltámadás mindenekelőtt a dicsőség kinyilvánulása lett, s ez megfelel Krisztus keresztre való felemeltetésének. Ha tehát a keresztt az emberek szemében azt jelentette, hogy Krisztus minden méltóságától megfosztatott, Isten szemében ugyanez Krisztus felemeltetése volt. Krisztus a kereszten érkezett el küldetése céljához, s valósította meg azt a maga teljességében. Az Atya akaratát teljesítve önmagát is megvalósította. Kinyilvánította erejét a gyengeségben és messiási nagyságát a megaláztatás közepette. Vajon nem ennek a nagyságnak bizonyítéka

minden egyes szó, amelyet a Golgotán, halálküzdélme idején mondott s főként azok a szavak, amelyek megfeszítőire vonatkoztak:

„Atyám, bocsáss meg nekik, hisz nem tudják, mit tesznek”? (Lk 23, 34) Akik részt vesznek Krisztus szenvedéseiben, azok előtt a legmagasabb rendű példa kötelező erejével állnak e szavak. A szenvedés meghívás is, amely arra szólítja az embert, hogy megmutassa erkölcsi nagyságát, lelki érettségét. Ennek adták tanúbizonyságát Krisztus vértanúinak és hitvallóinak nemzedékei, amelyek hűségesek maradtak az igéhez: „Ne féljetez azoktól, akik a testet megölik, a lelket azonban nem tudják megölni”. (Mt 10,28)

Krisztus feltámadása kinyilatkoztatta az „eljövendő világ dicsőségét”, s egyidejűleg megerősítette a „kereszt dicsőségét”, azt a dicsőséget, amelyet Krisztus szenvedése magában foglal, s amely sokszor visszatükröződött s visszatükröződik ma is az ember szenvedésében mint lelki nagyságának kifejezője. Erről a dicsőségről nemcsak a hit vértanúi kell, hogy valljanak, hanem sok más ember élete is. Ők, ha nem hisznek is Krisztusban, gyakran az igazságért s az igaz ügyért szenvednek s adják életüket. Az ő szenvedésükben különösen is megerősítést nyer az ember nagy méltósága.

25. Krisztus keresztjének és feltámadásának tanúi a szenvedés sajátos evangéliumát közvetítették az Egyháznak és az emberiségnek. Ezt az Evangéliumot maga a Megváltó írta le először saját, szeretetből vállalt szenvedésével, hogy az ember „el ne vesszen, hanem örök élete legyen”. (Jn 3,16) Szendvedése – tanításának élő igéjével együtt – bőséges forrássá lett mindazok számára, akik – tanítványainak és hitvallóinak első nemzedékében, majd mindazokban, akik a századok során követték őket – részesültek Jézus szenvedéséből.

S legfőképp: éppoly vígasztaló, mint evangéliumi és történeti szemmel helytálló dolog észrevennünk azt, hogy Krisztus közelében a legelső és szemmel láthatóan kiemelt helyen, azaz mellette – mindig ott áll Szent Anyja, hogy teljes életével tanúságot tegyen a szenvedés e sajátos Evangéliumáról. Benne a számos gyötrő szenvedés oly láncolattá fonódik össze, hogy nemcsak rendíthetetlen hitét bizonyítja, hanem azt is elmondhatjuk róla, hogy legalábbannyira hozzá is járult a mindenek megváltásához. Valójában az anygallal folytatott titokzatos beszélgetéstől kezdve átlátta azt az – anyai küldetésében rejlő – „rendeltetést”, hogy egyedi és megismételhetetlen módon kell osztoznia magának a Fiúnak a küldetésében. A feladat megerősítése pedig nagyon hamar elérkezett, akár a Jézus betlehemi születése körüli eseményeket, akár az agg Simeon kifejezett előrejelzését – midőn az éles törőről beszélt, amely átjárja majd Mária lelkét –, akár

azokat a szorongásokat és nélkülözéseket tekintjük, amelyek a Heródes kegyetlen határozata által kiváltott Egyiptomba menekülés közben érték.

S még inkább Fia rejtett és nyilvános életének eseményei után – amelyekben kétségkívül páratlan érzékenységgel osztozott – a Kálvárián érte el tetőpontját, emberi szempontból immár nehezen elképzelhető fokon, a Boldogságos Szűz Mária szenvedése, amely, Jézusé mellett, titokzatos és természetfölötti mértékben termékenynek bizonyult az egyetemes üdvösség létrejöttében. Amikor fölment a Kálváriára, amikor ott „állt” a kereszt tövében a szeretett tanítvánnyal együtt, egészen sajátos mértékben részesült Fiának megváltó halálában; miként a szavak is, amelyeket Fia ajkáról befogadhatott, mintegy ünnepélyes megbízást jelentettek arra az egyedülálló Evangéliumra, amelyet hívő közössége számára hirdetni kellett.

A Boldogságos Szűz Mária, aki jelenlétével tanúja, együtt szenvedésével pedig részese volt Fia szenvedésének, példátlan módon gazdagította a szenvedés Evangéliumát, amelynek nem egy lapját Fiával együtt írta. Előre igazolta a páli ígét, amelyet fejtegetésünk elején idéztünk. Őt illeti a lehető legtöbb jog, hogy elmondhassa:

„kiegészíti testében – miként már megtette szívében – azt, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik”.

Krisztus felülmúlhatatlan példájának fényében – amely egyedülálló mértékben tükröződik s válik láthatóvá Anyja életében – a szenvedés Evangéliuma az apostolok tapasztalata révén kimeríthetetlen forrássá válik az Egyház történelmében egymást követő újabb és újabb nemzedékek számára. A szenvedés Evangéliuma nemcsak arról tanúskodik, hogy az Evangéliumban az Örömhír egyik témájaként jelen van a szenvedés is; hanem a szenvedés üdvözítő erejéről és jelentőségéről Krisztus messiási küldetésében s – ennek folytatásaképp – az Egyház küldetésében és hivatásában is.

Krisztus nem kendőzte el hallgatói elől a szenvedés szükségességét. Egészen egyértelműen mondta: „Aki követni akar..., vegye vállára keresztjét minden nap” (Lk 9,23) – s tanítványai elé olyan erkölcsi követelményeket állított, amelyeknek teljesítése csak azzal a feltétellel lehetséges, ha „megtagadják önmagukat”. (Vö. Lk 9,23) Az Isten országába vezető út „szűk és szoros”. Krisztus ezt állítja szembe a „széles és tágas” úttal, amely a „romlásba visz”. (Vö. Mt 7,13-14) Krisztus többször szolt arról is, hogy tanítványainak és hitvallóinak számos üldöztetésben lesz része. Így is történt. Nemcsak az Egyház életének első századaiban, a római uralom idején igazolódott be, hanem a történelem különböző korszakaiban, a föld különböző tájain is. S beigazolódik korunkban is.

Idézzük ezzel kapcsolatban Krisztus néhány mondatát: „Előbb kezet emelnek rátok és üldözni fognak benneteket. Kiszolgáltatnak a zsinagógáknak és börtönbe vetnek, királyok és helytartók elé hurcolnak a nevemért, azért, hogy tanúságot tegyetek. Vessétek hát szívetekbe: Ne törjétek fejeteket, hogyan védekezzetek. Olyan ékesszólást és bölcsességet adok nektek, hogy egyetlen ellenfeletek sem tud ellenállni vagy ellentmondani. Kiszolgáltatnak benneteket a szülők, testvérek, rokonok és barátok, s némelyek meghalnak közületek. Nevemért mindenki gyűlölni fog benneteket. De nem vész el egy hajszál sem fejetekről. Ha kitartotok, megmentitek lelketeket.” (Lk 21,12-19)

A szenvedés Evangéliuma számos helyen szól a „Krisztusért”, a „Krisztus miatt” viselt szenvedésről, vagy magának Jézusnak, vagy apostolainak szavaival. A Mester nem rejt el tanítványai és követői előtt az effajta szenvedések lehetőségét; sőt teljes őszinteséggel nyilatkoztatja ki azt. Egyúttal rámutat ama természetfeletti erőkre is, amelyek a „nevéért” viselt üldöztetések és gyötrelmek közepette kísérni fogják őket. Ezek a szenvedések sajátos módon együtt fogják bizonyítani Krisztushoz való hasonlóságukat és vele való egységüket:

„Ha gyűlöl majd benneteket a világ, gondoljatok arra, hogy engem előbb gyűlölt, mint titeket...; mert nem vagytok a világból valók, hanem kiválasztottalak benneteket a világból, gyűlöl benneteket a világ... Nem nagyobb a szolga uránál. Ha tehát engem üldöztek, titeket is üldözni fognak. S ezt mind az én nevemért teszik veletek, mert nem ismerik azt, aki küldött engem.” (Jn 15,18-21) „Azért mondtam el ezeket nektek, hogy békességet találjatok bennem. A világban üldözést szenvedtek, de bízzatok, mert legyőztem a világot.” (Jn 16,33)

A szenvedés Evangéliumának ez az első fejezete, amely a szenvedésekről, azaz a Krisztusért viselt gyötrelmekről szól, sajátos felhívást rejt magában, felhívást a bátorságra és erőlelkűségre, amelyet a feltámadás ékesen szóló tanúsága támaszt alá. Feltámadásával Krisztus egyszer s mindenkorra legyőzte a világot. Ám, mivel a feltámadás egybekapcsolódik a gyötrellemmel és a halállal, Krisztus szenvedésével győzte le a világot. Így a szenvedés sajátos módon részévé válik a világon aratott győzelemnek, amely a feltámadásban lett nyilvánvalóvá. Krisztus feltámadott testében is megőrzi azokat a sebhelyeket, amelyeket a kereszt szögei ütöttek kezén, lábán és oldalán. Feltámadásával megmutatja a szenvedés győzelmes erejét, s ennek az erőnek meggyőződését önti mindazok szívébe, akiket apostolaiul választott, s akiket szüntelenül kiválaszt és küld. Pál apostol később így fogalmazott: „Az üldöztetésből mindenkinek kijut, aki buzgón akar élni Krisztus Jézusban”. (2 Tim 3,12)

Ferenc pápa: Misericordiae Vultus bulla

15. A Szentévben megtapasztalhatjuk majd, hogy mit jelent megnyitni a szívünket azok felé, akik a modern világ – gyakran drámai módon létrehozott – perifériáin élnek. Mennyi kényes és gyötrelmes szituáció van a mai világban! Hány sebet ütnek azok testén, akiknek már nincs hangjuk, mert a jajszavukat elnyomta és elhallgattatta a gazdag népek közömbössége. E Jubileum idején az Egyháznak még inkább feladata, hogy gyógyítsa ezeket a sebeket, kezelje a vigasztalás olajával, kötözze be az irgalmassággal, és gyógyítsa a szolidaritással és kellő figyelmességgel. Ne süppedjünk bele a megalázó közömbösségbe, a lelket érzéketlenné változtató és az újdonság felfedezését megakadályozó megszokottságba, a romboló cinizmusba. Nyissuk föl a szemünket, hogy észrevegyük a világ nyomorúságát, méltóságuktól megfosztott fivéreink és nővéreink sebeit, és érezzünk késztetést arra, hogy meghalljuk segélykiáltásukat. Ragadjuk meg kezüket és vonjuk magunkhoz őket, hogy érezzék jelenlétünk, barátságunk és testvériségünk melegét. Tegyük magunkévá kiáltásukat, hogy együtt lebonthassuk a közömbösség barikádját, mely gyakran elég hatalmasnak tűnik ahhoz, hogy elrejtse az önzést és a képmutatást.

Őszinte vágyam, hogy a keresztény nép a Jubileum ideje alatt elmélkedjen az irgalmasság testi és lelki cselekedeteiről. Ez az egyik módja annak, hogy lelkiismeretünk – mely gyakran elszunnyad a szegénység drámája előtt – fölébredjen, és egyre mélyebbre hatoljunk az evangélium szívébe, ahol a szegények az isteni irgalmasság különleges kedvezményezettjei. Jézus igehirdetése elénk állítja az irgalmasság cselekedeteit, hogy fölmérhessük, vajon az ő tanítványaiként élünk-e, vagy sem. Fedezzük fel az irgalmasság testi cselekedeteit: jóllakatni az éhezőket, megitatni a szomjazókat, felöltöztetni a ruhátlanokat, befogadni a jövevényeket, ápolni a betegeket, meglátogatni a rabokat, eltemetni a halottakat. Ugyanakkor ne feledkezzünk meg az irgalmasság lelki cselekedeteiről sem: jó tanáccsal ellátni a bizonytalanokat, tanítani a tudatlanokat, inteni a bűnösöket, vigasztalni a szomorkodókat, megbocsátani a bántásokat, türelemmel elviselni a kellemetlen embereket, imádkozni élőkért és holtakért.

Nem menekülhetünk el az Úr szavai elől, mert ezek alapján ítélnek majd felettünk: Adtunk-e enni az éhezőnek és inni a szomjazónak? Befogadtuk-e a jövevényt és felöltöztettük-e a ruhátlant? Áldoztunk-e időt a betegek ápolására és a rabok meglátogatására (vö. Mt 25,31- 45)? Ugyanígy megkérdezik majd tőlünk, hogy segítettünk-e megszabadulni a kétségektől, amelyek a magány forrásai és gyakran félelmet keltenek; képesek voltunk-e legyőzni a tudatlanságot, melyben milliók

élnék, elsősorban azok a gyermekek, akik nem kapják meg a szükséges segítséget a nyomorból való kiemelkedéshez? Ott voltunk-e a magányos és gyötrődő ember mellett, megbocsátottunk-e a minket megbántóknak, és elutasítottuk-e a bosszúállás, a gyűlölet minden formáját, melyek erőszakhoz vezetnek – Isten példáját követve, aki annyira türelmes velünk? Türelmesek voltunk-e, és végül rábíztuk-e az Úrra imádsággal fivéreinket és nővéreinket? Ezen „legkisebbek” mindegyikében maga Krisztus van jelen. Az ő teste válik újra láthatóvá mint megkínzott, megsebzett, megostorozott, kiéheztetett, menekülő test., hogy fölismerjük, megérintsük és ápoljuk. Ne felejtjük el Keresztes Szent János szavait: „Az élet alkonyán a szeretet alapján ítéltetünk meg.”

2.3. Liturgikus nézőpont

2.3.1. Az evangéliumi szakasz kapcsolódási pontjai a szentmise szertartásának egyéb szövegeivel

A mai *evangéliumban* (Mt 10,37-42) Jézus a megtérés kontextusába állítva teljes életmódváltásra, de legalábbis tetteink átfogó átgondolására hív fel. Ehhez fel kell ismernünk az Urat, rá kell találnunk Istenre, és Jézust a szívünkbe kell fogadnunk. Így tudjuk leginkább életre váltani az Ő tanítását, példáját.

Ezt az *olvasmány* (2Kir 4,8-11.14-16a) Elizeus próféta példáján keresztül világítja meg. A történetben szereplő asszony fokozatosan ébred rá arra, hogy vendége Isten embere. Ezzel együtt fokozatosan engedi be egyre jobban a házába – az életébe. Először csak asztalához hívja meg, végül állandó szobát rendez be számára, ahol bármikor megszállhat. Ehhez hasonlóan kerülhetünk mi is egyre közvetlenebb kapcsolatba Jézussal, míg végül lakást vehet a szívünkben.

A *szentlecke* (Róm 6,3-4.8-11) szerint, ha így teszünk – a keresztségben – új életet nyerünk, ami minőségében különbözik az eddigtől: „*meghaltatok a bűnnek, és most az Istennek éltek*”. Az életünk alapjává tett Jézus átformál bennünket Szentlecke által, döntéseinknek magasabb értelmet ad, Önmagához tesz hasonlóvá, és ami fontos: megnyitja utunkat az örök élet felé!

Így leszünk mindannyian – az *Alleluja* versének szavaival – „*választott nemzet, királyi papság, szent nemzet*”, akik szavainkkal és tetteinkkel hirdetjük, hogy milyen csodát tett velünk az Úr.

Mindezt összefoglalva a szentmise *könyörgése* azt kéri, hogy Isten tartsa „*távol tőlünk a tévedés homályát*”, ezáltal felismerve és befogadva Krisztus igazságának ragyogó fényét, „*a világosság fiaivá*” lehessünk. Éljük a Jézus Krisztusba vetetthitünk

szerint, ahogyan az *egyetemes könyörgésben* elhangzik: Istent „mindennél jobban szeressük, embertársainkban pedig Krisztust lássuk”.

2.3.2. Liturgikus énekek

Éneklő Egyház:

Jertek, fiaim (613)

<https://sites.google.com/site/nepenektar4/%C3%89E613.mp3?attredirects=0>

Gitáros, illetve taizei énekek:

Dax – Éveken át a sötétben ültem

<http://daxdalok.hu/Dalok/IstenTenyeren1984.zip>

Dax – Valaki mondta

<http://daxdalok.hu/Dalok/IstenTenyeren1984.zip>

2.4. Pedagógiai nézőpont

2.4.1. Evangélium témáját feldolgozó versek

Vargha Gyuláné – A kereszt

Nehéz az út, a nap pörkölni kezd,
Alább száz kő éle vág,
A hegyre föl- vállán súlyos kereszt
Az Úr roskadva megy tovább.
De itt a cél, elérve Golgotha:
Az Úr meg fog pihenni már? –
Ki súlyos terhét fölvivé oda,
Jutalma ím: keresztthalál.
De Ő magára vette bűneink,
A büntetést viselni kész.
A hulló vérre Atyja rátekint:
Ez bűnt eltörlő szenvedés!
Követni vágyod Mestered s Urad?
Vedd föl te is keresztedet,
Amerre Ő járt, azt a szent utat,
E nélkül járni nem lehet.
S ne csak viseld, mit Jézus rád adott,
Keresztre add önmagad,

A Golgotán, ha „én”-ed már halott
Számodra teljes üdv fakad.
A Golgotának drága titka ez:
Nem érted csak, helyetted is,
Míg bűnödért bocsánatot szerez,
Ítélet ez feletted is.
Onnan felülről int feléd a cél,
Hogy szent örömmel valljad ezt:
„Élek nem én, mert bennem Krisztus él,
Győztes lett rajtam a kereszt!”

Forrás: <https://keresztienversek.wordpress.com/tag/kereszt/>

2.4.2. Evangélium témáját feldolgozó tantörténetek

Kakucs Szilveszter barát - Vasárnapi gondolatok: „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét minden nap és úgy kövessen” /részlet/

Nyárádremetei kereszt

Mel Gibson Passió című filmjében elgondolkodtató jelenet az, amikor Jézus megkapja a keresztet, és feltűnő módon simogatja, átöleli azt. A meglepő gesztust azzal is kiemeli a rendező, hogy az egyik lator szájába adja a néző fejében is felötlő kérdést: miért öleled át a keresztet, hiszen erre fognak felfeszíteni?! Jogosnak tűnik a kérdés – lehet szeretni a keresztet? –, különösen a most hallott jézusi megállapítás kapcsán: „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét mindennap és úgy kövessen” (Lk 9,23). Ha a Krisztus-követés keresztthordozást jelent, akkor milyen lelkülettel kell viselni? Szeretettel vagy panaszkodva, zúgolódva vagy beletörődve?

Igen, az evangéliumból, a kereszt eseményéből és a szentek életéből, a leghitelesebb keresztény tapasztalatból az látszik, hogy a szenvedés: út. A hívő ember számára a legközvetlenebb út Istenhez. Nem elválaszt, hanem összekapcsol, egyesít és boldogít. Csak, nem olyan módon, ahogy mi elképzeltük az Istenhez vezető utat, a vele való egységet.

S minthogy az Istenből eredő boldogság ajándékozni kíván, a krisztusi módon szenvedő ember örömet sugároz a természet és embertársai felé.

Ezért írja Szent Josemaría Escrivá: „Krisztus követése valóban azt jelenti, hogy hordozni kell a keresztet... Ő maga mondta. Ennek ellenére, mégsem hallom szívesen, ha olyan emberek, akik szeretik az Urat, túl sokat beszélnek a keresztről és lemondásról: mert aki szeret, az örömmel hoz áldozatot akkor is, ha nehezebbre esik...” (Barázda 249).

Úgy is mondhatnánk, hogy aki szeret, az nem fogja tehernek érezni az áldozatot és a keresztthordozást.

Vegyük például a házasság kötelékét. Lemondást és önkorlátozást jelent a házasság? Igen. De aki igazán szereti a családját, a házastársát, az nem fogja felemlíteni, hogy mennyi terhet jelent ez neki és milyen rabságot szenved a családban. Nem panaszkodik, mert szeret. Ha pedig panaszkodik, akkor baj van a szeretettel. A szeretet ugyanis arra való, hogy betakarja a mindenkiben meglévő hibákat, hiányosságokat. Ha a házasságban előtérbe kerülnek és felfeslenek a hibák és hiányosságok, az csak azért lehetséges, mert megcsappant a szeretet. A hiányos és fogyatékos szeretet pedig már nem tudja betakarni a hibákat.

„Aki szeret, az örömmel hoz áldozatot akkor is, ha nehezebbre esik” – mondja Szent Escrivá.

Jézus is szeretettel hordozta keresztjét. Fontos azonban megjegyezni, hogy Jézus nem magát a szenvedést, hanem a megváltás ügyét szerette. A nagycsütörtök esti eseményekből tudjuk, hogy a szenvedés gondolatába ő is beleremegett. Az emberiség megváltásának ügyét azonban szerette és vért izzadva is akarta. Mel Gibson filmjében nem annyira a bitófát ölelte magához, mint inkább a megváltás ügyét.

A kívülálló lator persze ezt nem érthette, de a Jézussal együtt gondolkodó édesanyja: Szűz Mária, illetve János és a hívő ember – tudatában van annak, hogy ez a szerető simogatás és ölelés nekünk szól, az emberiségnek. Jézus a megváltás ügyét ölelte magához, és ehhez mindvégig hűséges maradt. „Engedelmes volt mindhalálig, és pedig a kereszthalálig” (Fil 2,8) – írja Pál apostol.

„Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét minden nap és úgy kövessen”.

Mit jelent a kereszt naponkénti felvétele? - Amikor Jézus a tudatos kereszthordozásra buzdít, a kereszt mindennapi vállalására, akkor arra figyelmeztet, hogy szenvedésünk ne a véges, földi értékek siratásában álljon, hanem Isten befogadásában. Tehát itt nem valamiféle önkínzásról van szó, még kevésbé arról, hogy nekünk kellene kitalálnunk valamilyen szenvedést. Nem!

Itt az élet elkerülhetetlen helyzeteinek vállalásáról van szó. Arról van szó, hogy „vállalom-e” a történelemben bontakozó isteni terv rám eső részét, akár mint értelmiségi, akár mint kétkezi munkás, akár mint ágyban fekvő beteg? Arról van szó, hogy Jézushoz hasonlóan hűséges maradok-e az isteni tervhez? Ha igen, akkor az istenszeretetem jele. Ha pedig nem, akkor az önszeretetem jele. Jézus mindhalálig vállalta a megváltás ügyét, s erről kereszthalálával tanúskodott. Az ember nem attól lesz Jézus-követő, hogy nagyszerűen ismeri az ő tanítását, hanem attól lesz „Krisztus-követő” – azaz keresztény –, hogy szeretettel vállalja azokat a helyzeteket, melyekkel az élet mindennap terheli őt.

Az evangélium fölfedezteti velünk, hogy a szenvedés érték! Elsősorban azért, mert Krisztus szenvedésével váltott meg minket, szerezte meg nekünk a mennyei boldogságot. De a mi szenvedésünk, az én személyes szenvedésem is érték, isteni értékre tesz szert, ha hittel elfogadom, ha Krisztus szenvedésével egyesítem. A szenvedés nemcsak az örök élet távlatában érték, hanem már itt a földön is. Személyiségünket megtisztítja, lelkünket kinyitja Isten és a felebarátok felé.

Bizonyára már mi magunk is tapasztaltuk ezt, amikor egy-egy ismerősünk életéből a súlyos szenvedés, a halálközelség megtapasztalása következtében eltűnt az érdesség, a durvaság, a szeretetlenség, a megszólás, kritizálás, és helyét átvette az Istenre s emberre való nyitottság, lelki finomság, figyelmesség s a hálás magatartás...

2.5. Kérdések az evangéliumhoz

– A tanítvány jézusi értelmezése jellemző-e rám?

3. Oratio – imádság

A szentmise első könyörgése

Istenünk, aki kegyelmeddel gyermekeiddé fogadtál és a világosság fiaivá tettél minket, kérünk, tartsd távol tőlünk a tévedés homályát, és segíts, hogy igazságod ragyogó fénye mindig tündököljön lelkünkben. A mi Urunk; Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön-örökké. Ámen.

Sarutlan Karmelita Nővérek imája:

Mennyei Atyánk! Add számunkra kegyelmedet, hogy be tudjuk fogadni szeretetedet, melyet Szent Fiad a kereszten mint egyetlen Igazságot tárt elénk, hogy ennek fényében élhessük életünket. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Ámen.

4. Contemplatio – szemlélődés

Fotó az evangéliumi szakaszhoz /Mt 10,37-42/

(Forrás: pixabay)

5. Condivisio – megosztás

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

– Jézus tanítványa lehetek!

6. Actio – tettekre váltás

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

– Figyeljek mindig arra, hogy Jézust követni azt jelenti, hogy Ő megy elől és nem én!